10 Σεπτεμβρίου 1829

Η τελευταία μάχη του Αγώ να

Στα 1829, τη Ρωσία κυβερνούσε ο τσάρος Νικόλαος Α’ (γεννήθηκε το 1796, βασίλευσε 1826 - 1855), στον οποίο οι Έλληνες θα χρωστούσαν πολλά. Κι αυτό, γιατί ξεκίνησε πόλεμο με την Τουρκία, την οποία τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου είχε στριμώξει πολύ άσχημα. Οι Τούρκοι χρειάζονταν ενισχύσεις κι ανακάλεσαν τη στρατιά τους που στρατοπέδευε στην ακόμη κατεχόμενη Αττική.

Για τον κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια που το έμαθε, η ευκαιρία ήταν μοναδική. Εξήγησε στον αρχηγό των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, Δημήτριο Υψηλάντη, τι ακριβώς ήθελε. Ο Υψηλάντης με 3.000 άνδρες κατέλαβε τα στενά της Πέτρας, στη Βοιωτία, κόβοντας την τουρκική αποχώρηση. Οι Τούρκοι έφτασαν εκεί στις 10 Σεπτεμβρίου 1829. Οι αρχηγοί τους έμειναν έκπληκτοι. Φαντάζονταν πως οι Έλληνες δεν θα τους ενοχλούσαν, αφού αποχωρούσαν. Ήταν, όμως, αναγκασμένοι να δώσουν μάχη, αν ήθελαν να περάσουν.

Στις 12 Σεπτεμβρίου 1829, ξημερώματα, άρχισε η τουρκική επίθεση. Ως το μεσημέρι, 100 Τούρκοι και τρεις Έλληνες κείτονταν νεκροί. Τα στενά της Πέτρας φάνταζαν απόρθητα. Οι Τούρκοι σήμαναν υποχώρηση. Καίγονταν να περάσουν και ζήτησαν διαπραγματεύσεις. Ο Υψηλάντης υποσχέθηκε να τους αφήσει μόνον αν έπαιρναν μαζί τους και τον στρατό που είχαν στη Λειβαδιά, στην Αλαμάνα και στις Θερμοπύλες. Οι επικοινωνίες της εποχής κάθε άλλο παρά άψογες μπορούσαν να θεωρηθούν και οι Τούρκοι δεν διέθεταν τις καλύτερες. Δεν ήξεραν ότι ο ρωσοτουρκικός πόλεμος είχε τελειώσει από την 1η Σεπτεμβρίου. Έτσι, στις 14 του μήνα, άρχισαν την εκκένωση με τους Έλληνες να βοηθούν στη μετακόμιση. Η απελευθέρωση ολόκληρης της Ανατολικής Στερεάς κόστισε τρεις νεκρούς και δώδεκα τραυματίες.

Τεσσεράμισι μήνες αργότερα, οι μεγάλες δυνάμεις και η Τουρκία αναγνώριζαν την ύπαρξη του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Και οι τρεις νεκροί της Πέτρας ήταν οι τελευταίοι της

ελληνικής επανάστασης.

1898: Δολοφονείται από τον αναρχικό Λουίτζι Λουτσένι στην Γενεύη, η γνωστότερη ως Σίσι αυτοκράτειρα της Αυστροουγγαρίας Ελισάβετ, σύζυγος του Φραγκίσκου Ιωσήφ 1ου και φίλη της Κέρκυρας, όπου με εντολή της κτίστηκε το Αχίλλειο. Είχε γεννηθεί το 1837.

1919: Υπογράφεται απ' τις νικήτριες Συμμαχικές Δυνάμεις και την Αυστρία, η Συνθήκη του Σεν Ζερμέν με την οποία μέρη της προπολεμικής γερμανικής Αυστρίας παραχωρήθηκαν στην Ιταλία και την Τσεχοσλοβακία, ενώ απαγορεύτηκε στην Αυστρία να ενωθεί με την Γερμανία.

1925: Ψηφίζεται το σύνταγμα της πρώτης ελληνικής δημοκρατίας.

1942: Οι βρετανικές εναέριες δυνάμεις χρησιμοποιούν 476 αεροπλάνα για να ρίξουν 100.000 βόμβες στο Ντίσελντορφ, σε μία μόνο επιδρομή.

1943: Μετά την παράδοση των Ιταλών, γερμανικά στρατεύματα μπαίνουν στην Ρώμη και αναλαμβάνουν την προστασία της πόλης του Βατικανού.

1945: Κρίνεται ένοχος προδοσίας και καταδικάζεται σε θάνατο, ο Βίντκουν Κουίσλινγκ, επικεφαλής του καθεστώτος των εγκαθέτων που είχαν δημιουργήσει οι Ναζί στην Νορβηγία κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Το όνομά του έγινε συνώνυμο της προδοσίας.

1974: Η Πορτογαλία αναγνωρίζει την ανεξαρτησία της Γουϊνέας - Μπισάου, υπό την ηγεσία του Λουίζ Καμπράλ.

1995: Το ΝΑΤΟ εξαπολύει ρουκέτες εναντίον σερβοβοσνιακών θέσεων σε μια προσπάθεια να εξαναγκάσει τους Σέρβους να σταματήσουν την πολιορκία του Σεράγιεβο.

2003: Άγνωστος μαχαιρώνει την δημοφιλή Σουηδέζα υπουργό Εξωτερικών, Άννα Λιντ, ένθερμο οπαδό της υιοθέτησης του ευρώ από την χώρα, μόλις τέσσερις μέρες πριν από το κρίσιμο δημοψήφισμα για το αν η Σουηδία θα προσχωρήσει ή όχι στη ζώνη του ευρώ. Η Λιντ υπέκυψε στα τραύματά της την επομένη. Οι Σουηδοί είπαν «όχι» στο ευρώ.

2022: Ο πρωτότοκος γιος της Ελισάβετ Β΄, Κάρολος Γ΄, ανακηρύσσεται επίσημα νέος βασιλιάς της Βρετανίας.

Η 10η Σεπτεμβρίου στον πολιτισμό

10 Σεπτεμβρίου 1960

Ο Αμπέμπε Μπεκίλα

Ο πόλεμος είχε ξεκινήσει από το 1887, όταν οι Ιταλοί εκστράτευσαν εναντίον της Αιθιοπίας και νικήθηκαν από τον αυτοκράτορα Ιωάννη. Ξαναπροσπάθησαν το 1896 αλλά κατατροπώθηκαν από τον αυτοκράτορα Μενελίκ. Στην τρίτη τους προσπάθεια, επί Μουσολίνι, στα 1935, κατάφεραν να νικήσουν τον αυτοκράτορα Χαϊλέ Σελασιέ που έφυγε στην εξορία. Εκδιώχθηκαν το 1941 και παραιτήθηκαν επίσημα το 1947. Ο αυτοκράτορας όμως Χαϊλέ Σελασιέ ποτέ δεν παραιτήθηκε. Στα 1960, ήρθε η ώρα της εκδίκησης: Έστειλε τον λοχαγό της αυτοκρατορικής φρουράς Αμπέμπε Μπεκίλα να κατακτήσει τη Ρώμη: Στον μαραθώνιο της (14ης) Ολυμπιάδας. Η αποστολή εξετελέσθη.

Όταν ο 28χρονος Αιθίοπας Αμπέμπε Μπεκίλα έφθασε στη Ρώμη, κανένας δεν γνώριζε την ύπαρξή του. Ως τότε άλλωστε είχε τρέξει μόλις σε τρεις μαραθώνιους, όλους μέσα στην πατρίδα του. Ποτέ κανένας δεν τον είχε δει να αγωνίζεται κι ούτε μπορούσε να φανταστεί ότι θα γινόταν ο μεγάλος πρωταγωνιστής. Μόνο ο αυτοκράτορας και ο Σουηδός

προπονητής του Όνι Νίσκανεν πίστευαν στις ικανότητές του.

Η έκπληξη των ειδικών έγινε χλευασμός, όταν τον είδαν να παίρνει θέση στην αφετηρία ξυπόλυτος. Ο αγώνας γινόταν σε πλακόστρωτους δρόμους κι όλοι πίστευαν ότι τα πόδια του «θα έπαιρναν φωτιά».

Ο κακός φωτισμός της πόλης ενισχύθηκε από δάδες που κρατούσαν στρατιώτες αφού η κούρσα ξεκίνησε βράδυ. Ο Μπεκίλα και ο προπονητής του είχαν ετοιμάσει στρατηγικό σχέδιο. Αν όλα πήγαιναν καλά, ο Αιθίοπας θα ξεκινούσε την επίθεση του για νίκη από συγκεκριμένο σημείο, δύο χιλιόμετρα πριν από το νήμα. Έτσι και έγινε. Σ' εκείνο ακριβώς το σημείο, ο Μπεκίλα αποσπάστηκε με φοβερή δύναμη. Ο Μαροκινός Αμπντελασέμ, φαβορί ως εκείνη την ώρα, έμεινε πίσω. Ο Αιθίοπας πέταξε στην νίκη με ευκολία και χρόνο 2 ώρες 15.16 που αποτελούσε νέο παγκόσμιο ρεκόρ.

Αργότερα, αποκάλυψε ότι στο σημείο που ξεκίνησε την επίθεση του ήταν στημένος ένας οβελίσκος που είχε κλαπεί από την πατρίδα του και είχε μεταφερθεί σαν λάφυρο από τα ιταλικά στρατεύματα μετά την εισβολή του Μουσολίνι στη χώρα του.

Τέσσερα χρόνια αργότερα, στο Τόκιο, ο Μπεκίλα νίκησε πάλι στον μαραθώνιο με χρόνο 2 ώρες 12.11. Αυτή τη φορά φορούσε παπούτσια.

Το 1969, οδηγώντας το Φολκσβάγκεν που του χάρισε ο αυτοκράτορας, τράκαρε με φορτηγό, έσπασε τον λαιμό του και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο. Έμεινε παράλυτος από τη μέση και κάτω. Τέσσερα χρόνια αργότερα, στις 25 Οκτωβρίου 1973, πέθανε από εγκεφαλική αιμορραγία σε ηλικία 41 χρόνων.

1855: Γεννιέται ο Γερμανός αρχαιολόγος Ρόμπερτ Κολντγουέι που αποκάλυψε στον κόσμο ότι η Βαβυλώνα της Βίβλου αποτελεί ιστορική πραγματικότητα.

1914: Γεννιέται ο σκηνοθέτης των ταινιών «Μελωδία της ευτυχίας» και «Γουέστ Σάιντ Στόρι», Ρ. Γουάιζ. Πέθανε στις 15 Σεπτεμβρίου 2005.

1981: Επιστρέφεται στην Ισπανία ο πίνακας του Πάμπλο Πικάσο, «Γκουέρνικα». Ζωγραφισμένος το 1937, βρισκόταν στην Νέα Υόρκη από το 1939 και υπενθύμιζε τον από τους Ναζί βομβαρδισμό της ιερής πόλης Γκουέρνικα κατά τη διάρκεια του ισπανικού εμφυλίου.

1982: Με βολή 70,02 μ., η Άννα Βερούλη κατακτά το χρυσό μετάλλιο στον ακοντισμό, στο πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα. Στους ίδιους αγώνες, η Σοφία Σακοράφα κερδίζει το χάλκινο μετάλλιο.

2008: Σε βάθος 100 μ. από την επιφάνεια της Γης, στα γαλλοελβετικά σύνορα, ξεκινά το φιλόδοξο πείραμα αναπαράστασης του Big Bang: της δημιουργίας του σύμπαντος.

2010: Ο Ηλίας Ηλιάδης κατακτά το χρυσό μετάλλιο στο τζούντο (κατηγορία 90 κιλών), στο παγκόσμιο πρωτάθλημα του Τόκιο. Είναι η πρώτη φορά που Έλληνας στέφεται παγκόσμιος πρωταθλητής στο άθλημα αυτό. Την ίδια μέρα, η εθνική Ελλάδας στο πόλο γυναικών κερδίζει το ασημένιο μετάλλιο στο πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα, χάνοντας στον τελικό 11 – 6, από τη μόνιμη πρωταθλήτρια Ευρώπης, Ρωσία. Είναι η μεγαλύτερη κατάκτηση του

γυναικείου αθλητισμού σε οποιοδήποτε άθλημα.